

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Баранова В.Г.
“ ” 2019 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Фінанси і кредит»**

за темою:

«Фінансова стійкість підприємства ПАТ «Одесагаз»»

Виконавець

студентка 41 групи

Фінансово-економічного факультету

Ісайко Ксенія Юріївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

К. е. н., доцент кафедри ФМФР

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

Арутюнян Світлана Сергіївна -

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Сутність, роль і значення фінансової стійкості підприємства та основні фактори, що на неї впливають	6
1.2. Характеристика показників фінансової стійкості	11
1.3 Порівняння вітчизняного та світового досвіду забезпечення фінансової стійкості	19
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПАТ «ОДЕСАГАЗ»	25
2.1. Загальна характеристика підприємства, та фінансової діяльності ПАТ «ОДЕСАГАЗ».....	25
2.2. Аналіз балансу підприємства ПАТ «ОДЕСАГАЗ».....	35
2.3. Аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності ПАТ «Одесагаз».....	42
РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	50
3.1. Розробка стабілізаційної програми та виявлення сильних та слабких сторін підприємства	50
3.2. Шляхи підвищення фінансової стійкості ПАТ «Одесагаз».....	55
ВИСНОВКИ	63
Список використаних джерел	66
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Перехід країни на нові економічні відносини привів до посилення ролі фінансів підприємств і організацій та необхідності їх прогнозування. У сучасних умовах фінанси стають важливою сферою грошових відносин. Це обумовлено тим, що в ринкових відносинах гроші (основа фінансів), виконуючи функцію засобу обігу, стають капіталом. Відбувається зміна пріоритетів: поступове зниження ролі фінансів на макрорівні і збільшення значення фінансів на рівні мікро. Саме тому важливість фінансів підприємств зростає. Фінансова стійкість є відображенням стабільного перевищення доходів над витратами, забезпечує вільне маневрування грошовими коштами підприємства і шляхом ефективного їх використання, а також сприяє безперервному процесу виробництва і реалізації продукції. Іншими словами, фінансова стійкість фірми - це стан її фінансових ресурсів, їх розподіл і використання, які забезпечують розвиток фірми на основі зростання прибутку і капіталу при збереженні платоспроможності і кредитоспроможності в умовах допустимого рівня ризику. Тому фінансова стійкість формується в процесі всієї виробничо-господарської діяльності і є головним компонентом загальної стійкості підприємства.

Актуальність обраної теми дослідження обумовлена:

- великою кількістю трактувань поняття фінансової стійкості підприємства;
- недостатньою розробленістю теоретико-методологічної бази для вирішення проблеми забезпечення фінансової стійкості газових підприємств;
- відсутністю комплексних досліджень з даної проблеми, необхідних для розробки практичних рекомендацій щодо забезпечення фінансової стійкості підприємств у сфері природних ресурсів.

В умовах постійно мінливого макросередовища, особливо в періоди економічних спадів і криз, проблема забезпечення фінансової стійкості компаній ще більш актуалізується.

Об'єкт дослідження - процес забезпечення фінансової стійкості підприємства, яке займається транзитом газу в умовах монополії.

Предмет дослідження – теоретичні, методичні та практичні засади забезпечення фінансової стійкості на підприємстві «Одесагаз».

Головна мета кваліфікаційної роботи - дослідити фінансову стійкість підприємства ПАТ «Одесагаз», виявити основні проблеми фінансової діяльності та надати свої рекомендації.

Виходячи з поставлених цілей, можна сформулювати завдання:

- попередній огляд балансу і аналіз його ліквідності;
- характеристика джерел коштів підприємства: власних і позикових;
- оцінка фінансової стійкості;
- розрахунок коефіцієнтів ліквідності;
- аналіз прибутку і рентабельності;
- розробка заходів щодо поліпшення фінансово-господарської діяльності.

Результати фінансового аналізу дозволяють виявити вразливі місця, що потребують особливої уваги. Нерідко виявляється достатнім виявити недоліки в роботі підприємства, щоб розробити заходи щодо їх поліпшення.

Методичною і теоретичною основою для виконання кваліфікаційної роботи послужили законодавчі та нормативні акти, а також праці зарубіжних та українських економістів, таких як Бабич В.П., Ветріков Д.А., М.С. Абрютіна, В.П. Астахова, Н.П. Кондракова, Г.В. Савицької, Л.В. Усатової, Родіонова В.М., Федотова М.А., Шеремета А.Д., Черника Д.Г. та ін. Розробкою окремих проблем фінансової стійкості зарубіжних компаній в різний час займалися Брейлі Р., Брігхем Ю., Ван Хорн Дж. К., Гапенські Л., Майерс С., Холт Р., Хорнгрен Ч., Хелферт Е., і ін.

Як висновок до проведеного аналізу поглядів різних вчених та основних характеристик фінансової стійкості організації, можна запропонувати наступне визначення фінансової стійкості підприємства як здатність здійснювати основні та інші види діяльності в умовах підприємницького

ризиків та змін середовища бізнесу з метою максимізації економічної вигоди власників, зміцнення конкурентних переваг організації з урахуванням інтересів суспільства та держави.

ВИСНОВКИ

В ході дослідження в теоретичній главі було виявлено, що фінансова стійкість - складова частина загальної стійкості підприємства, збалансованість фінансових потоків, наявність засобів, що дозволяють організації підтримувати свою діяльність протягом певного періоду часу. Для того щоб діяльність виробничої системи володіла високим ступенем результативності, менеджменту слід дотримуватися правильної стратегії, що стосується фінансово-економічної стійкості.[24] Невід'ємною частиною стратегічного управління економічною одиницею, в свою чергу, є аналіз його поточної діяльності та оцінка подальших перспектив розвитку. Як об'єкт дослідження виступило підприємство – ПАТ «Одесагаз». Аналіз фінансового стану підприємства необхідний для об'єктивної характеристики його фінансової діяльності та конкурентоспроможності, використання фінансових ресурсів і виробничих фондів, виконання зобов'язань перед державою та іншими господарюючими суб'єктами.

Аналіз фінансового стану показує, по яким конкретним напрямкам треба вести роботу, а також дає можливість виявити найбільш уразливі місця, які потребують особливої уваги, та розробити заходи щодо їх ліквідації. Основна мета аналізу платоспроможності та фінансової стійкості підприємства - це визначення здатності підприємства своєчасно розраховуватися за своїми зобов'язаннями в міру настання термінів платежу за рахунок сформованого оборотного капіталу і гарантувати свою фінансову незалежність від зовнішніх інвесторів за рахунок достатніх власних джерел фінансування. [25]

В результаті проведеного аналізу були зроблені висновки, що підприємство є не платоспроможним, не ліквідним та потребує негайних дій для його оздоровлення.

У процесі написання дипломної роботи була запропонована стабілізаційна програма, яка включає вищезазначені рекомендації із урахуванням сильних та слабих сторін підприємства, його можливостей та

загроз. Було проведено докладний аналіз балансу із виявленням недоліків у його структурі та розраховано максимальна кількість показників, які характеризують фінансове становище підприємства.

Основні причини такого кризового становища ПАТ «Одесагаз»

- Неплатоспроможність населення, комунальних установ та промисловості;
- Замалий відсоток з тарифу на газ, який і формує основну частину прибутку підприємства. (Що є найбільшою причиною збитковості підприємства);
- Газова криза в Україні;
- Зупинка у роботі найбільшого замовника ПАТ «Одесагаз» - Припортового заводу;
- Великі виробничі втрати;
- Велике податкове навантаження;
- Корупція.

Всі вищесказані причини в сукупності привели до сьогоденного становища ПАТ «Одесагаз». Але ще раз хочу зазначити, що закрити підприємство неможливо, бо якщо газ перестане поступати по трубах, то запустити цей процес вже ніколи не зможуть через застару систему трубопроводів. Адміністрації підприємства необхідно розробити і впровадити наступні заходи для підвищення фінансової стійкості:

- Підвищити контроль і аналіз дебіторської заборгованості;
- Необхідно скорочення обсягу виробничих витрат до оптимального рівня;
- Необхідне підвищення об'єму реалізованої продукції шляхом пошуку нових клієнтів та розширення спектру представлених послуг.
- Необхідно скорочення необоротних активів.
- Прискорення оборотності капіталу.
- Зменшення адміністративних витрат підприємства.
- Зменшення чисельності працівників.
- Підвищення тарифу на газ.

- Залучення інвестицій.
- Прохання до уряду надавати субсидії або зменшувати податкове навантаження.

Можна відзначити, що всі завдання, поставлені на початку роботи досягнуті, розкриті, так як розглянуті всі причини і теоретичні розробки, необхідні для проведення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Також досліджені шляхи підвищення фінансового стану підприємства

Таким чином, при виконанні зазначених заходів підприємство зможе досягти більш високі фінансові показники, що дозволить йому поправити своє фінансове становище і поліпшити основні техніко-економічні показники діяльності. Все це повинно позитивно позначитися на збільшенні виручки і прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грачов А. В. Фінансова стійкість підприємства-М.: Проспект, 2006. - 544 с.
2. Ковалев В. Инвестиции в вопросах и ответах / В. Ковалев, В. Иванов, В. Лялин. – М.: Проспект, 2015. - 359 с.
3. Абдукаримов, І.Т. Фінансово-економічний аналіз господарської діяльності комерційних організацій: Навчальний посібник. - Москва: НДЦ ИНФРА-М, 2013. - 320 с.
4. Абдукаримов І. Т. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів підприємницьких структур–М., 2013. - 215 с.
5. Івасенко, А.Г. Факторинг: навчальний посібник / А.Г. Івасенко, Я.І. Ніконова. - М.: КноРус, 2011. - 224 с.
6. Скамай, Л.Г. Економічний аналіз діяльності підприємства: навчальний посібник/ Л.Г. Скамай, М.І. Трубочкіна. – М.: ИНФРА-М, 2010. - 295 с.
7. Баканов, М.І. Теорія економічного аналізу: Підручник. - 5-е вид.- М .: Фінанси і статистика, 2018. - 536 с.
8. Басовский, Л. Є. Теорія економічного аналізу: навчальний посібник / Л.Є. Басовский. - М.: ИНФРА-М, 2011. - 224 с.
9. Берзін, І.Е. Економіка підприємства: Підручник. / І.Е. Берзін, С.А. Пікунова, М.М. Савченко, С.Г. Фалько. - М.: Дрофа, 2007. - 367 с.
10. Бердникова, Т.Б. Аналіз і діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства: навчальний посібник / Т.Б. Бердникова. - М.: ИНФРА-М, 2011. - 224 с.
11. Бочаров, В.В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. - 2-е вид. перераб. і доп. / В.В. Бочаров. - СПб.: ПИТЕР, 2009. - 240 с.
12. Гіляровський Л.Т., Ендовицкая А.В. Аналіз і оцінка фінансової стійкості комерційних організацій: навчальний посібник / Л.Т. Гіляровський, А.В. Ендовицкая. - М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2016 - 159с.
13. Гінзбург, А.І. Економічний аналіз: Підручник. - 3-е вид. перераб. і доп. / А.І. Гінзбург. - М: ПИТЕР, 2011. - 448 с.

14. Голікова, Є.І. Факторинг. Актуальні питання права, обліку та оподаткування: навчальний посібник / Є.І. Голікова. - М.: Вершина, 2011. - 240 с.
15. Дибаль С.В. Фінансовий аналіз: Теорія і практика: навчальний посібник / С.В. Дибаль. - СПб: Изд. Будинок «Бізнес - премія», 2016 - 304с.
16. Івасенко, А.Г. Факторинг: навчальний посібник / А.Г. Івасенко, Я.І. Ніконова. - М.: КноРус, 2011. - 224 с.
17. Канке, А.А. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства: Навчальний курс. / А.А. Канке, І.П. Кошова. - М.: Форум - ИНФРА-М, 2008. - 287 с.
18. Качор, О.О. Договір фінансування під відступлення права грошової вимоги (факторинг): навчальний посібник / О. Качор. - М.: Проспект, 2011. - 164 с.
19. Ковальов, В.В. Введення у фінансовий менеджмент: Підручник. / В.В. Ковальов. – М.: Фінанси і статистика, 2006. - 754 с.
20. Ковальов, В.В. Аналіз господарської діяльності підприємства: Підручник. / В.В. Ковальов, О.М. Волкова. – М.: Проспект, 2009. - 420 с.
21. Кравченко, Л.І. Теорія аналізу господарської діяльності: Підручник. / Л.І. Кравченко. - Мінськ: ТОВ «Нове знання», 2012. - 383 с.
22. Кублікова Т. Б. Система казначейства: управління фінансовими ресурсами: монографія / Т. Б.Кублікова, Е. І. Курганська. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 323 с.
23. Кублікова Т. Б. Управління інноваціями: теорія та практика: навчальний посібник / Т. Б. Кублікова. – Одеса: Астропринт, 2014. – 236 с.
24. Кублікова Т. Б. Інституційні інвестори : основні чинники розвитку / Т. Б. Кублікова // Схід. – 2008. – № 6(90). – С. 26-29.
25. Максютів, А.А. Економічний аналіз: навчальний посібник / А.А. Максютів. – М.: Видавництво політичної літератури «Єдність», 2017. - 543 с.
26. Маркар'ян, Е.А. Економічний аналіз господарської діяльності: Підручник. / Е.А. Маркар'ян, Г.П. Герасименко, С. Е. Маркар'ян. - Ростов-на-Дону:

Фенікс, 2015. - 554 с.

27. Савицька, Г.В. Аналіз господарської діяльності підприємства: Підручник. - 3-е вид. / Г.В. Савицька. - М.: ИНФРА-М, 2006. - 330 с.
28. Савицька, Г.В. Методика комплексного аналізу господарської діяльності: Короткий курс. - 3-е вид./ Г.В. Савицька. - М.: ИНФРА-М, 2016. - 320с.
29. Сафронов, Н.А. Економіка організації: Навчальний курс. / Н.А. Сафронов. - М.: Економіст, 2015. - 250 с.
30. Бюджетна програма для підприємства [Електронний ресурс] -Режим доступу до ресурсу: <https://buklib.net/books/28453/>
31. Тарифи на газ для населення [Електронний ресурс] -Режим доступу до ресурсу: <https://maanimo.com/indexes/140703-tarify-na-gaz-dlya-naseleniya-v-ukraine>
29. Газова криза в Україні [Електронний ресурс] -Режим доступу до ресурсу: <http://consumers.com.ua/gas-firtash/>
30. Юридично-правова база підприємства[Електронний ресурс] -Режим доступу до ресурсу: http://odgaz.odessa.ua/legal_base